

zovala človeka z naravo, vendar ne za mizo, ampak v dejavnosti samega sebe v naravi, ki je tudi nevarna. Smisel takega udejstvovanja ni dosežek, ki bi bil primerljiv z medaljo, saj tam ni sodnikov, pa tudi steno kot svojo preizkušnjo si izberemo sami, kar pomeni popolno svobodo. Sicer pa je plezanje kot nekakšen stik z božjim. Pod Anapurno sem doživljal, kot da so tam bogovi – povsod jih doživljaš. V Himalaji žalost, tesnoba in krize relativizirajo pot uspeha. Sicer pa je po mojem mnenju treba biti v alpinističnih smereh primerno skromen; alpinizem je upor v stehnaziranem divjanju za dobrinami, v hribih edinole lahko doživiš prvinska občutja.«

Pavle Kozjek: »Ali lahko na najvišji točki sveta, na vrhu Mount Everesta, kamor si prišel brez kisikove maske na obrazu, popolnoma trezno premišljuješ, kaj počneš? Prepričan sem, da moraš že precej prej razčistiti s tem, kaj se bo tam dogajalo in si že prej dopovedati, da zmoraš tisto, kar si se odločil storiti, kajti sicer se tega podviga nima smisla lotiti. Že veliko prej se je treba primerno dobro telesno pripraviti, ob tem je treba predvsem v glavi natančno začrtati vse cilje, kajti v velikih višinah misel deluje popolnoma drugače kot v dolinah, zato mora biti v podzavesti vse do potankosti pripravljeno. Ali bom pri morebitnem pisanju knjige o svojih vzponih na najzanimivejše in najtežavnejše vrhove sveta uporabil svoje takratne zapiske? Morda, nemara pa bom vendarle pogledal le kakšno fotografijo s tega vzpona ali filmski posnetek, če obstaja. Ko sem gledal kakšno sliko ali film o teh dogajanjih, se mi je pri neki sliki v mislih natančno zarisalo takratno dogajanje, film se je zame ustavil v odločilnem trenutku in na podlagi te slike sem si potem v mislih odvrtel svoj film o takratnih dogajanjih. Najtežavnejši in najodločilnejši trenutki pa so takointako z vsemi podrobnostmi zapisani in zarisani v mojem spominu in ti filmi iz moje podzavesti bodo najpomembnejši informacijski viri pri mojem morebitnem pisanju o mojih pomembnih plezanjih.«

Iztok Tomazin: »Zakaj sem se po vsakršnem opisovanju najvišjih gora na svetu odločil za pesniško izražanje svojih občutij o tem črnem gorskem svetu, zakaj sem se odločil za pesniško zbirko Šambala? Himalaja me je zaznamovala tisti trenutek, ko sem bil prvič tam, tisti del Himalaje, ki se imenuje Tibet, pa je zame prispodoba mistike, skrivnostnosti, kakršno sicer najdemo povsod po svetu, potem ko jo iščemo in ko poskušamo sebe umestiti v to celoto. Tam, v tistem skrivnostnem gorskem svetu, ugotovimo, da smo del vsega tega in hkrati celota vsega. Tam nemara najdemo, kar smo že dolgo iskali, ko ugotovimo, da vse to že imamo. Na koncu koncev pa mi je Himalaja enako blizu kot, na primer, Julijci. Mene se ta gorski svet ne le dotakne, ampak iz tega dotika postane stanje; trenutki takih dotikov izgubijo časovno razsežnost, saj kmalu postaneš del tega.«

V VEČNOST UJETI TRENUTKI

Janez Skok: »Fotografija, s katero se ukvarjam med svojimi pohodi v gore, je dodatna dejavnost, ki bogati osnovno goriško podjetništvo. Ko se na svojih gorskih

poteh ustavim in fotografiram, kar se mi zdi vredno fotografirati, se mi zdi, da ujamem trenutke časa. Ko si za to vzamem kaj časa, se mi zdi, da sem videl več, kot bi videl, če bi samo hodil ali plezal po hribih. Vsekakor pa je treba povedati, da težavna plezarija in fotografiranje ne gresta skupaj.«

Uroš Perko: »Tako pri športnem plezanju kot pri alpinizmu so zelo podobni občutki, le da pri prvem trajajo manj časa, vendar jih zato plezalec lahko večkrat doživi. V obeh primerih je to srečevanje človekove notranjosti z zunanjim vesoljem. V obeh primerih je to podpisovanje na nepopisano skalo. V alpinizmu gre za idealno smer, v športnem plezanju za idealno linijo, ki si jo zamisliš, pri slednjem igrajo pomembno vlogo še lepi gibi, ki spletajo takšno plezanje in ki jih potem še dolgo sanjaš. Ko prav izredno težavno smer preplezaš, sprva sploh ne veš, ali se je to v resnici zgodilo ali ne, potem si vesel, da si to preplezal, tudi zato, ker se tega ne bo treba več lotevati, zvečer, ko se zaveš pomembnosti dejanja, pa stvar pri kakšnem pivu udari ven z navdušenjem in odličnim občutkom, da si opravil nekaj zares izjemnega.«

***

O nekaterih drugih predavanjih s tega alpinističnega maratona bomo podrobno še poročali v posebnih prispevkih, ki so nam jih obljubili avtorji. Vsaj za nekatere od njih bi bila velikanska škoda, da bi bilo o njih seznanjenih le nekaj deset Slovencev, kolikor jih je povprečno prisostvovalo na predavanjih in okroglih mizah v Cankarjevem domu.

Moj navdih je tišina

LUCIJA HERZOG

*Če bi lahko, bi spremenila nekaj.
Tako je vse lepo – nebo, tišina, gore,
nebesni svod dotika se gorā
in seže jim tako globoko,
da ga občutim tudi jaz.*

*V gorah sem prvič začutila tisto,
kar mi bilo je do tedaj prikrito;
ampak sedaj ne čutim samo tega,
saj v meni se preliva vse –
svoboda, misli, greh in ti.*

*Kot da lebdela bi, se skušala te dotakniti,
a se ne morem – tako daleč si.
Saj moje želje so tako neskončne
kot nebo, ki skuša poljubiti gore – a njemu uspe.*

*Želim si, da bi te lahko vsaj enkrat
peljala tja globoko v gore,
da skupaj doživela bi trenutke take,
kot sem dotlej jih srkala 'z neba.*